

ירידה חדה במחיר המטרה

1.9746 שקל לליטר ברבעון 3 לשנת 2015

2015 מתבסס על סקר עלויות הייצור שנערך ב-2011 כאשר מחירי התשומות מתעדכנים בהתאם לאמור בתקנות. השנה מתקיים סקר עלויות שישים לקביעת מחיר המטרה משנת 2017. ירידת מחיר המטרה באה לידי ביטוי בקביעת מחירי חומרי הגלם החלביים (אבקה מחלב כחוש וחמאה לתעשייה) והיא גם אמורה לבוא לידי ביטוי בעדכון המחירים המפוקחים של מוצרי חלב.

ניאב למען עתיד הענף. דותן

דותן "קיימת שחיקה ברווחיות בקצב יוצא דופן"

אביתר דותן מזכיר התאחדות מגדלי הבקר הגיב בזעם על מחיר המטרה החדש "מחיר המטרה הוא מודל שקוף ומבוסס על תשומות הענף וירידה משמעותית בהם, הביאה למחיר החדש. מצד שני, קיימת שחיקה ברווחיות בקצב יוצא דופן ועלינו ליצור בלימה וצמיחה מחודשת. בעולם פוליטי בו יוקר המחיה הוא הערך העליון ואילו לצערי, ערך החקלאות לא קיים יותר. אך גם כיום, אני מלא אמונה ביכולת המקצועית של העוסקים בכנף, להתאחד ולפעול למען קידום תוכנית השומרת על הרווחיות של עשרות אלפי עובדים המתפרנסים מהענף ולדאוג להמשך פיתוח קידום ענף הרפת והחלב. מיותר לציין כי התאחדות מגדלי הבקר ואני בראשה, תמשיך להיאבק למען עתיד בטוח של ענף הרפת". כעת נותר לראות האם אכן תהיה ירידת מחירים למען הצרכן או שהרפתנים ימשיכו לספוג לבד את המאבק לכאורה על יוקר המחיה.

מחיר מטרה הנמוך ביותר בחמש השנים האחרונות נקבע ביום חמישי (25.6) וזאת בעקבות פניה של מנכ"ל משרד החקלאות במועצת החלב מסבירים כי חלה ירידה בכל הוצאות הייצור

- מזכיר התאחדות מגדלי הבקר, אביתר דותן "קיימת שחיקה ברווחיות, ניאב על בטחון הכלכלי של הענף"

מחירים בין המחלבות הינו מנוגד לחוק ופוגע בצרכן. לדברי המשרד, הצהרות כאלה עלולות לגרום למחירי מוצרי החלב שאינם בפיקוח שלא לרדת בעת ירידת מחיר החלב הגולמי, ובעצם מכשירים את הקרקע להשארת המחירים שאינם מפוקחים על ידי המדינה על כנם.

מועצת החלב: "ירידה משמעותית"

במועצת החלב מתמודדים עם ההשלכות של מחיר המטרה שנקבע, במועצה מדגישים כי "ירידה זו מצטרפת לירידות ברבעונים הקודמים, וסך הכול מתחילת השנה ירד מחיר המטרה ב-21.34 אג' שהם 9.8% מהמחיר. המחיר ברבעון 3 השנה נמוך ב-31.37 אג' מהמחיר שנקבע לרבעון המקביל ב-2014 מדובר על ירידה של 13.7%". במועצת החלב אומרים כי המחיר לרבעון הוא הנמוך ביותר בחמש השנים האחרונות (מינואר 2011) ירידת המחיר היא בהתאם לנוהל עדכון מחיר המטרה כפי שקבוע בתקנות מכוח חוק תכנון משק החלב כאשר הסעיפים שתורמו לירידת המחיר הם:

א. מחירי המזונות: מחירי המזונות הנזקפים בחשבון רבעון 3 הם: 1.3215 ש"ח לליטר חלב בעוד שמחירי המזונות שנקצפו ברבעון הראשון היו 1.4560 מדובר בירידה של 9.2% בעלות ההזנה. הירידה במחירי המזון היא בשל הירידה העולמית במחירי התבואות ובעיקר ירידה במחירי גרעיני התיירס והמחירים הנמוכים של המזונות האביביים (תחמיצים ושחתות) שנרשמו השנה ביחס למחירים הגבוהים באביב 2014.

סעיפי ההתייעלות: ההתייעלות השוטפת (שני אחוזים לשנה מינואר 2013) המחושבת לקראת מחיר המטרה בשנת

ענף הרפת, כמרחקה וזאת בעקבות מחיר המטרה שנקבע לרבעון בעקבות פניית מנכ"ל משרד החקלאות שלמה בן אליהו, מחיר החלב הגולמי יעמוד ברבעון השלישי על 1.975 ש, המגלם ירידה של 6.5% מהרבעון הקודם. לאור זאת, פנה משרד החקלאות בבקשה לכנס באופן דחוף את ועדת המחירים המשותפת עם משרד האוצר על מנת לדון ולהמליץ בפני השרים על הפחתת המחיר לצרכן של מוצרי החלב המפוקחים. בהודעה לעיתונות של משרד החקלאות נכתב כי "בעקבות הורדת מחיר החלב הגולמי, צפויים מחירי מוצרי החלב המפוקחים לרדת בשיעור ניכר".

להקל על הצרכן

במטרה להקל על הצרכן ולהוריד את יוקר המחיה, פנה מנכ"ל משרד החקלאות, שלמה בן-אליהו, לוועדת היישום שמחשבת את מחיר המטרה מדי רבעון, לשקול בשנית את עמדתה ביחס לגובה מחיר החלב הגולמי. הוועדה קיימה דיון מקצועי נוסף, ועדכנה את עמדתה למחיר המטרה ל-1.9746 ש לליטר החל מ-1.715, המהווים ירידה של 6.48% מהרבעון הקודם (2.111 ש). מנכ"ל משרד החקלאות ופיתוח הכפר, שלמה בן-אליהו, בירך על העמדה החדשה. ועדת היישום לוקחת בחשבון בתחשיבה עלויות צפויות עתידיות בייצור החלב (כדוגמת עלויות שכר העבודה וכו'). מחיר המטרה משפיע באופן ישיר על מחיר מוצרי החלב המפוקחים והלא מפוקחים. זאת ועוד, בכוונת בן-אליהו לפנות לממונה על ההגבלים העסקיים לבחון את אמינות הפרסומים שמחירי מוצרי החלב, שאינם בפיקוח מחירים, לא ירדו עבור הצרכן, וזאת מאחר ותיאום

* חדשות, עידכונים ושאר עניינים שוטפים

כנס כלכלני ענף החלב

משבר שלישי בשמונה השנים האחרונות

ביוני 2015 חלה ירידה במחיר החלב בעולם כשהסיבה העיקרית היא, חוסר איזון בין ההיצע לביקוש ב-2014 • נתון זה נמסר במהלך הכנס השנתי של כלכלני ענף החלב, שנערך בקייל בגרמניה •

תוכנית לימודים לרפתן הצעיר

תוכנית שאפתנית לעידוד הדור הצעיר להירשם ללימודי רפת אקדמאיים •

המנהל לחינוך התיישבותי במשרד החינוך ומועצת החלב, גבשו תוכנית לרפתנים בדגש על דור ההמשך ללימודים אקדמאיים לתואר ראשון במכללת בית ברל, בחקלאות ואיכות סביבה. התואר כולל תעודת הוראה. קורסים ייחודיים בנושאי הרפת. מסלול של 3 שנים, יום לימודים מלא בשבוע ויום שישי פעם בשבועיים, דבר המאפשר המשך עבודה סדירה ברפת. מטרת הפרויקט אומר איציק שניידר סמנכ"ל מועצת החלב "לשפר את ההון האנושי בענף ולעזור לרפתנים המעוניינים ללמוד להתקדם תוך כדי המשך עבודה ברפת". תנאי קבלה, עד גיל 30 תעודת בגרות וועדת קבלה שבה יהיה נציג של מועצת החלב ומעל גיל 30 רק וועדת קבלה ומבחן סף. שכר הלימוד זהה לשכר לימוד אוניברסיטאי ובמועצת החלב בוחנים את האפשרות להעניק מלגות לרפתנים צעירים. תחילת הלימודים בשנה האקדמית הבאה, מותנה במינימום נרשמים.

של סין צמצמו את הביקושים. גם גורמים פסיכולוגיים תרמו לא מעט לתופעה של קריסת המחיר. כלכלת ייצור החלב - בשנת 2014 מגדלי החלב ברוב המדינות נהנו ממחירי חלב טובים ומחירי גרעינים נמוכים. בשנת 2015 מחירי החלב ירדו ורווחיות המגדלים נשחקה. בעיקר מדובר במדינות בהם מחיר החלב דומה למחיר העולמי כלומר במדינות מוטות יצוא או במדינות מוטות יבוא. במקרים רבים הגיע הרווחיות לערכים קריטיים. עפ"י נתוני IFCN הרי שבעולם 118 מיליון יצרני חלב, והתנובה שנתית הממוצעת לפרה 2,200 ק"ג. בעבר הגידול בצריכת החלב הביא לגידול עולמי במספר יצרני החלב, בתקופה האחרונה המגמה העולמית היא שהגידול בביקושים יתממש ע"י גידול בתנובות וביחידות הייצור וצמצום מהותי במספר יצרני החלב. מועצת החלב חברה במכון וכלכלן המועצה לירון תמיר ייצג את המועצה בכנס.

בתחילת חודש יוני נערך אחד מהכנסים החשובים בענף החלב, כנס כלכלני הענף שנערך בעיר קייל, בגרמניה. בכנס נכחו נציגים מ-55 מדינות המייצגים למעלה מ-85 אחוז מתפוקת החלב העולמית. את הכנס אירח המכון בראשות ד"ר טורסטן המה. במהלך הכנס דנו הכלכלנים במצב ענף החלב, כך למשל נודע כי ביוני 2015 המחיר העולמי של חלב ירד מתחת ל-30 סנט (26 יורוסנט) לק"ג, זהו המשבר ה-3 ב-8 השנים האחרונות. (מחיר עולמי זהו המחיר הנגזר מהמחירים העולמיים של אבקת חלב כחוש, חמאה, אבקת חלב מלא, גבינת צ'דר ואבקת מי גבינה). מחיר נמוך זה ישפיע על ענפי החלב בכל המדינות.

גידול בייצור

הסיבה העיקרית לקריסת המחיר זה חוסר האיזון בין ההיצע לביקוש ב-2014. תנאי מזג האוויר הטובים וההערכות לביטול המכסות באירופה הביאו לגידול בייצור למרות המחירים הנמוכים. מצד שני עצירת היבוא של רוסיה והקטנת היבוא

לעבור את קיץ 2015 בשלום

מועצת החלב פרסמה את עשרת ההמלצות לעבור את הקיץ בשלום

• - ימנע רביצה מידית של הבקר וחשש לנגיעות תוך עטינית. • מניעת עקת חום - מניעת עקה, עשויה להבטיח את פעילות המערכת החיסונית העצמית של הבקר והמקנה כנגד גורמי תחלואה שונים. צמצמו או מנעו את גורמי העקה ושמתם בכך על בריאותם ורווחתם של בעלי החיים ועזרתם לעצמכם לעבור את הקיץ בשלום.

חייבת להתבצע כל יום ולפעמיים אף פעמיים ביום בהתאם למצב, הדברת מעופפים - (זבובים וצרעות) - הציבו מלכודות ורססו רק בחומרים המותרים לשימוש ע"י הש"ט. • אספקת מים קרירים ונקיים (שוקת נקיה ומוצלת) - אל תשכחו - החלב מורכב מ-90% מים ! • ביצוע חליבה היגיינית מלאה - כבכול השנה...אין הנחות בקיץ ! • נוכחות מזון טרי באבוס לאחר החליבה

• שמירה קפדנית על מרבץ יבש - ובעיקר אם משתמשים במערכות צינון. • סידור הגגות לצבע לבן - גורמת להורדת הטמפרטורה בסככה (3-1 מעלות צלזיוס/הפעתל מערכת אוורור/צינון המותאמת לסככה - יעילה לצינון ועדין שומרת על מרבץ יבש. שימוש ברפד אנאורגני - אם יש צורך לרפד עדיף לבצע זאת עם חומר אנאורגני (חול, פיצלי שמן). • קלטור יומי של המרבץ - הפעולה

ירידה בביקושים לחלב ושחיקה ברווחיות

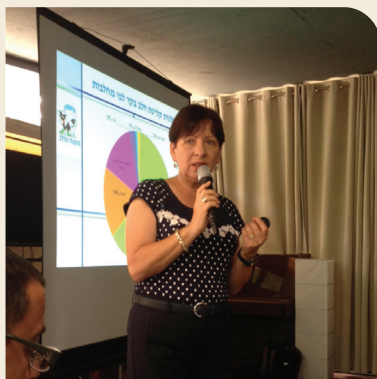
מסיכומי שנת 2014 עולים נתונים העשויים לגרום לדאגה בקרב הרפתנים ואנשי הענף • ירידה ברווחיות, ירידה בצריכת מוצרי חלב ושחיקה מתמשכת, כך מתברר מקריאת הנתונים כמו גם הקשבה לראשי הענף •

נאבקים למען הענף. דותן ופרץ

משוכנע ואופטימי כי פרויקט זה יניב תוצאות בשנים הקרובות. דותן התייחס לרצון ההולך וגובר של רפתנים הרוצים קמפיין תקשורתי בעד צריכת חלב. דותן קמפיין 'בשבילי רק חלב ישראלי', ברמת העיקרון אני בעדו אך צריך להמתין ולראות מה קורה כי אולי נצטרך את הכסף למאבק חשוב הרבה יותר. אין ספק כי בעתיד הקרוב נתייחס לנושא זה אך צריך לעשות זאת בחוכמה ולא לפעול מהבטן. באשר למחיר החלב ציין דותן כי למרות התייעלות הענף והרפתות, מחיר החלב לצרכן אינו יורד וצריך לבדוק מדוע זה קורה. על ייבוא מוצרי החלב אמר "אי אפשר היה לעצור את יבוא מוצרי החלב, זה היה בלתי נמנע בהתחשב במצב הכלכלי, פוליטי בו אנו חיים כיום. אך אני חושב כי לאחר שנאבקנו, אפשר לחיות עם חוק היבוא שנחתם ואני משוכנע כי בסופו של דבר הצרכן הישראלי יעדיף אותנו". לסיכום שב ואמר דותן "רק תכנון קפדני ומדויק של הענף, לאורך שנים, יגרום לביטחון כלכלי שלנו, אנו פועלים כל העת למען הענף ואני משוכנע שנצליח". לסיום החמיא דותן לפרץ הפועל ללא ליאות למען הצלחת הענף הן במשקי הדרום והן בהתאחדות.

צמיחה זו נמוכה מגידול האוכלוסיה כלומר בפועל קיימת ירידה בצריכה לנפש. הענף מתמודד עם מלאים גדולים אבקה, התמודדות אינה פשוטה לנוכח המחירים העולמיים הנמוכים של אבקות חלב. מיכל הציגה תמצית עבודה שנעשתה במשרד החקלאות (ד"ר יעל קחל) שהשוותה את עלויות ייצור החלב בארץ לעומת האיחוד האירופאי. מהעבודה עולה כי עלויות הייצור דומות והסיבה העיקרית לכך שמחירי החלב באירופה נמוכים יותר, הן התמיכות מהן נהנה הרפתן האירופי.

ירידה בצריכה. קראוס

דותן "ממשיכים להתייעל"

אביתר דותן מזכיר התאחדות הבקר נתן סקירה שוטפת של פעילות ההתאחדות על שלל פעולותיה במהלך החודשים האחרונים ובעיקר על המשך התייעלות ההתאחדות וגיוס כוח אדם מקצועי. "אנחנו עושים פעולות של התייעלות בתוך ההתאחדות, חצי מיליון שקל גירעון בסוף 2014 ואילו שנת 2015 תיראה הרבה יותר טוב, בעזרת וועדת התייעלות שהוקמה". דותן מסר כי נחתם הסכם קיבוצי כולל, לעובדים הלא מאוגדים בהתאחדות וזאת לאחר שנים שלא היה הסכם כזה. על פרויקט קרן הסומאטים "משימה חשובה מאין כמוה". דותן ציין בסיפוק את המשך הפעילות בקרב בני הנוער וסיום שנה בבתי הספר החקלאיים "נעשות פעולות חשובות ומבורכות בתחום גידול דור המשך לענף ואני

בסוף חודש יוני נערכו כנסים המסכמים את שנת 2014 בישראל כידוע קיימות 7 התארגנויות ארציות ברפתות השיתופיות שבהם נעשים סיכומים כלכליים עצמאיים לצורך שיפור הניהול השוטף. ביום שלישי (23.6) נערך כנס משקי דרום שבו נכחו מגדלים מאזור הדרום, בהשתתפות אנשים מהחקלאית, שיאון, משרד החקלאות, התאחדות ונציגים ממרכזי מזון. מספר הרפתות שהשתתפו בסיכום 28 - (לעומת 27 ב-2014). מספר פרות ממוצע לרפת - 457 (429 תנובה שנתית ממוצעת לפרה - 11,611 ק"ג (11,280). אחוז שומן 3.68% אחוז חלבון 3.34%. בשנת 2014 נרשמה שחיקה ביתרה התפעולית לליטר של 9 אג', חלק משחיקה זו התקזז עם הגידול בייצור אך בסך הכול התרומה של הרפתות ירדה. ד"ר גבי עדין - מנהל המחלקה לבקר במשרד החקלאות, ברכה גל - מנהלת המחלקה לכלכלת ייצור בשירות ההדרכה של משרד החקלאות ופרץ שורק - רכז התארגנות הרפת במשקי הדרום הכינו מצגת עם נתוני השנה שחלפה ד"ר עדין הציג את הנתונים. מהסיכום עולה, שחיקה ברווחיות בשנת 2014 ביחס לשנה הקודמת. פערים גדולים בין משקים טובים למשקים פחות טובים של עד כ-37 אגורות לליטר. משקים בעלי מרכזי מזון רווחיים יותר ביחס למשקים אחרים ביתרה התפעולית. לא נמצא מתאם גבוה בין גודל הרפת לרווחיות ולא נמצא מתאם גבוה בין תנובת החלב לרווחיות. גבי הציג השוואה לאזורים אחרים אך מכיוון שאין אחידות באיסוף הנתונים קיימת בעייתיות השוואה אובייקטיבית. התמורות ממכירת בשר באזור זה נמוכות ביחס לאזורים אחרים.

ירידה בצריכה לנפש

מיכל קראוס מנכ"לית מועצת החלב, הציגה תמונת מצב של ענף החלב נכון לאמצע יולי 2015. מהנתונים עולה כי בחמישה החודשים הראשונים נרשמה צמיחה בשיוק מוצרי חלב בשיעור של 0.8 אחוז ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.